

śrīḥ  
śrīmatē rāmānujāya namaḥ  
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ  
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra  
parabrahmaṇē namaḥ

śrīmadrāmāyaṇē vālmīkiyē ādikāvyē sundarakāṇḍē

॥ ēkatrimśaḥ sargaḥ ॥

*This document has been prepared by*

*Sunder Kidāmbi*

*with the blessings of*

*śrī raṅgarāmānuja mahādēśikan*

*His Holiness śrīmad āṇḍavan śrīraṅgam*

śrīḥ  
śrīmatē rāmānujāya namaḥ  
śrīmatē nigamāntamahādēśikāya namaḥ  
śrīsītālakṣmaṇabharataśatrughnahanumatsamēta śrīrāmacandra  
parabrahmaṇē namaḥ

## ॥ ēkatrīmśaḥ sargaḥ ॥

hanumatā sītāṃ śrāvayituṃ śrīrāmakathāyā varṇanam  
ēvaṃ bahuvidhāṃ cintāṃ  
cintayitvā mahāmatih |  
saṃśravē madhuraṃ vākyam  
vaidēhyā vyājahāra ha || 5.31.1 ||

rājā daśarathō nāma  
rathakuñjaravājimān |  
puṇyaśīlō mahākīrti -  
rikṣvākūṇāṃ mahāyaśāḥ || 5.31.2 ||

rājarṣīṇāṃ guṇaśrēṣṭha -  
stapasā carṣibhiḥ samaḥ |  
cakravartikulē jātaḥ  
purandarasamō balē || 5.31.3 ||

ahiṃsāratirakṣudrō  
ghṛṇī satyaparākramaḥ |  
mukhyasyēkṣvākuvaṃśasya  
lakṣmīvān lakṣmivardhanaḥ || 5.31.4 ||

pārthivavyaṅjanairyuktaḥ  
 pr̥thuśrīḥ pārthivarṣabhaḥ |  
 pr̥thivyāṃ caturantāyāṃ  
 viśrutaḥ sukhadaḥ sukhī || 5.31.5 ||

tasya putraḥ priyō jyēṣṭha -  
 stārādhipanibhānanaḥ |  
 rāmō nāma viśēṣajñaḥ  
 śrēṣṭhaḥ sarvadhanuṣmatām || 5.31.6 ||

rakṣitā svasya vṛttasya  
 svajanasyāpi rakṣitā |  
 rakṣitā jīvalōkasya  
 dharmasya ca parantapaḥ || 5.31.7 ||

tasya satyābhisandhasya  
 vṛddhasya vacanāt pituḥ |  
 sabhāryaḥ saha ca bhrātrā  
 vīraḥ pravrajitō vanam || 5.31.8 ||

tēna tatra mahāraṇyē  
 mṛgayāṃ paridhāvatā |  
 rākṣasā nihatāḥ śūrā  
 bahavaḥ kāmarūpiṇaḥ || 5.31.9 ||

janasthānavadham śrutvā  
 nihatau kharadūṣaṇau |  
 tatastvamarṣāpahṛtā  
 jānakī rāvaṇēna tu || 5.31.10 ||

vañcayitvā vanē rāmaṃ  
 mṛgarūpēṇa māyayā |  
 sa mārgamāṇastāṃ dēvīm  
 rāmaḥ sītāmaninditām || 5.31.11 ||

āsasāda vanē mitraṃ  
 sugrīvaṃ nāma vānaram |  
 tataḥ sa vāliṇaṃ hatvā  
 rāmaḥ parapurañjayah || 5.31.12 ||

āyacchat kapiṛājyaṃ tu  
 sugrīvāya mahātmanē |  
 sugrīvēṇābhhisandiṣṭā  
 harayaḥ kāmarūpiṇaḥ || 5.31.13 ||

dikṣu sarvāsu tāṃ dēvīm  
 vicinvantaḥ sahasraśaḥ |  
 ahaṃ sampātivacanā -  
 cchatayōjanamāyatam || 5.31.14 ||

tasyā hētōrviśālākṣyāḥ  
 samudraṃ vēgavān plutah |  
 yathārūpāṃ yathāvarṇāṃ  
 yathālakṣmavatīm ca tām || 5.31.15 ||

aśrauṣaṃ rāghavasyāhaṃ  
 sēyamāsāditā mayā |  
 virarāmaivamuktvā sa  
 vācaṃ vānarapuṅgavaḥ || 5.31.16 ||

jānakī cāpi tacchrutvā  
 vismayaṃ paramaṃ gatā |  
 tataḥ sā vakrakēśāntā  
 sukēśī kēśasaṃvṛtam |  
 unnamya vadaṇaṃ bhīruḥ  
 śiṃśapāmanvavaikṣata || 5.31.17 ||

niśamya sītā vacanaṃ kapēśca  
 diśaśca sarvāḥ pradiśaśca vīkṣya |  
 svayaṃ praharṣaṃ paramaṃ jagāma  
 sarvātmanā rāmamanusmarantī || 5.31.18 ||

sā tiryagūrdhvaṃ ca tathā hyadhastā -  
 nnirīkṣamāṇā tamacintyabuddhim |  
 dadarśa piṅgādhīpatēramātyaṃ  
 vātātmajaṃ sūryamivōdayastham || 5.31.19 ||

|| ityārṣe śrīmadrāmāyaṇē vālmikīyē ādikāvyē  
 sundarakāṇḍē ēkatrimśaḥ sargaḥ ||